

Sygn. akt IV KO 154/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 marca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Waldemar Płóciennik (przewodniczący)

SSN Dariusz Kala (sprawozdawca)

SSN Kazimierz Klugiewicz

Protokolant Anna Kowal

w sprawie **Ł. W. (W.)**

skazanego za przestępstwo z art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 12 marca 2020 r.,

kwestii wznowienia z urzędu postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 11 października 2019 r., sygn. akt II AKa (...)

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Okręgowego w C.

z dnia 2 lipca 2019 r., sygn. akt II K (...)

na podstawie art. 542 § 3 k.p.k.

1) wznowia z urzędu prawomocnie zakończone postępowanie;

2) uchyla wyrok Sądu Apelacyjnego w (...) w punktach 1 i 3 oraz utrzymany nim w mocy wyrok Sądu Okręgowego w C. w punktach 1, 2, 4-7, 9 i w tym zakresie postępowanie umarza, a kosztami procesu obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w C. wyrokiem z dnia 2 lipca 2019 r., sygn. akt II K (...):

1. uznał oskarżonego Ł. W. za winnego popełnienia czynu opisanego w punkcie I części wstępnej wyroku wypełniającego znamiona przestępstwa z art. 62 ust. 1 i art. 57 ust. 1 ustawy z dnia 29.07.2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 11 § 2 k.k. i za to na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 29.07.2015 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 11 § 3 k.k. wymierzył mu karę 10 miesięcy pozbawienia wolności.
2. uznał oskarżonego Ł. W. , w ramach czynu opisanego w punktach IV i V części wstępnej wyroku, za winnego tego, że w krótkich odstępach czasu, z wykorzystaniem tej samej sposobności w dniu 27.04.2018 r. w B. działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej:
 - udzielił D. S. środki odurzające w postaci marihuany o masie netto 7,89 grama sprzedając je za łączną kwotę ok. 210 zł,
 - udzielił K. K. środki odurzające w postaci marihuany o masie netto 0,50 grama za kwotę 50 zł,tj. za winnego popełnienia ciągu przestępstw z art. 59 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 91 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 91 § 1 k.k. w zw. z art. 59 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomani wymierzył mu karę 1 roku i 1 miesiąca pozbawienia wolności.
3. oskarżonego Ł. W. uniewinnił od zarzutów popełnienia czynów opisanych w punktach II, III i VI części wstępnej wyroku.
4. na podstawie art. 85 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 86 § 1 k.k. orzeczone kary pozbawienia wolności połączył i wymierzył oskarżonemu Ł. W. karę łączną 1 roku i 1 miesiąca pozbawienia wolności.
5. na podstawie art. 45 § 1 k.k. orzekł od oskarżonego Ł. W. na rzecz Skarbu Państwa przepadek równowartości korzyści majątkowej uzyskanej z przestępstwa w wysokości 260 zł.
6. na podstawie art. 63 § 1 k.k. na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności zaliczył oskarżonemu Ł. W. okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie.

7. na podstawie art. 70 ust. 1 ustawy z dnia 29.07.2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii orzekł przepadek dowodów rzeczowych.
8. zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adwokata K. M. B. kwotę 1033,20 zł wraz z podatkiem VAT tytułem zwrotu kosztów obrony z urzędu Ł. W. w postępowaniu sądowym w pierwszej instancji.
9. na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. zwolnił oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych obciążając nimi Skarb Państwa.

Po rozpoznaniu apelacji obrońcy oskarżonego, Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z dnia 11 października 2019 r., II AKa (...):

1. utrzymał zaskarżony wyrok w mocy;
2. zasądził od Skarbu Państwa (Sąd Okręgowy w C.) na rzecz adwokata K. M. B. kwotę 738 zł, w tym 23 % VAT, tytułem obrony z urzędu udzielonej oskarżonemu w postępowaniu odwoławczym oraz kwotę 125,37 zł tytułem zwrotu kosztów dojazdu na rozprawę odwoławczą;
3. zwolnił oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych postępowania odwoławczego obciążając nimi Skarb Państwa.

Pismem z dnia 19 listopada 2019 r., przesłanym do Sądu Najwyższego wraz z aktami sprawy, Sąd Apelacyjny w (...) zwrócił się o rozważenie wznowienia postępowania z urzędu w związku z informacją, że skazany zmarł w dniu 5 października 2019 r.

Sąd Najwyższy pozyskał skrócony odpis aktu zgonu skazanego, który potwierdził informację, iż Ł. W. zmarł w dniu 5 października 2019 r. (k. 8 akt SN).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Stwierdzenie, że skazany Ł. W. zmarł przed wydaniem przez Sąd Apelacyjny w (...) wyroku z dnia 11 października 2019 r., w sprawie II AKa (...), musiało skutkować uznaniem, że postępowanie zakończone tym wyrokiem, dotknięte jest uchybieniem stanowiącym bezwzględną przyczynę odwoławczą z art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 5 k.p.k. Na wspomnianą ocenę nie mógł mieć przy tym żadnego wpływu fakt, że sąd odwoławczy nie wiedział o wskazanej wyżej przeszkodzie procesowej. Podkreślenia również wymaga, że śmierć oskarżonego przed uprawomocnieniem się wyroku skazującego wyłącza możliwość toczenia się postępowania ze skutkiem *ex tunc*.

Oznacza to, że postępując prawidłowo Sąd Apelacyjny winien uchylić zaskarżony wyrok sądu pierwszej instancji, w części zawierającej rozstrzygnięcia związane ze skazaniem oskarżonego za czyny przypisane mu w punkcie 1 i 2 części dyspozytywnej orzeczenia organu a quo i postępowanie w tym zakresie umorzyć. Sąd Apelacyjny nie byłby bowiem władny - ze względu na stanowcze brzmienie art. 439 § 2 k.p.k. - do wzruszenia wyroku sądu pierwszej instancji w punkcie 3, w którym zawarto rozstrzygnięcie uniewinniające oskarżonego od popełnienia czynów opisanych w punktach II, III i VI części wstępnej wyroku.

W związku z tym, że sąd odwoławczy, na skutek nieposiadania informacji o śmierci oskarżonego, nie postąpił w opisany wyżej sposób i wydał rozstrzygnięcie merytoryczne, zaktualizował się stan z art. 542 § 3 k.p.k. Mając na uwadze fakt, że wznowienie postępowania - z powodów określonych w art. 439 § 1 pkt 9 – 11 k.p.k. - może nastąpić tylko na korzyść oskarżonego, Sąd Najwyższy uchylił wyrok Sądu Apelacyjnego w (...) w punktach 1 i 3 oraz utrzymany nim w mocy wyrok Sądu Okręgowego w C. w punktach 1, 2, 4-7, 9 i w tym zakresie postępowanie umorzył (art. 547 § 3 k.p.k.).

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 632 pkt 2 k.p.k. i art. 638 k.p.k., obciążając nimi Skarb Państwa. Kierując się powyższą argumentacją orzeczono, jak w części dyspozytywnej wyroku.